

Pamatversija	Apstiprina	Protokola/lēmuma Nr.	Datums (DD/MM/GGGG)	Spēkā no (DD/MM/GGGG)
	Padome	08/23	31.08.2023.	01.09.2023.
Atzīt par spēku zaudējušu Koledžas 2022. gada 17. septembra Ētikas un akadēmiskā godīguma kodeksu.				



## ALBERTA KOLEDŽAS ĒTIKAS UN AKADĒMISKĀ GODĪGUMA KODEKSS

### I. Lietoto terminu skaidrojums

1. Noteikumos lietoti šādi termini un saīsinājumi:
  - 1.1. **akadēmiskais darbs** – studiju un zinātniskais darbs, metodiskais un organizatoriskais darbs studiju un zinātniskās pētniecības nodrošināšanai;
  - 1.2. **akadēmiskais godīgums**<sup>1</sup> – ētisko un profesionālo principu, standartu un prakses ievērošana un konsekventa vērtību sistēma, kas kalpo kā vadlīnijas lēmumu pieņemšanai un darbību veikšanai izglītībā, pētniecībā un akadēmiskajā vidē;
  - 1.3. **apmeklētājs** – fiziska persona, kas apmeklē Koledžas telpas un teritoriju studiju, darba, zinātniskās pētniecības, kultūras vai privātā nolūkā, bet nepieder pie Koledžas personāla vai nav īpaši padotā persona;
  - 1.4. **ētika** – tikumisko normu kopums un pieņemtu pārliecību sistēma par to, kas ir morāli pareizs un kas nav;
  - 1.5. **interesešu konflikts** – situācija, kurā Koledžas personālam, kas ir valsts amatpersona, vai ieņem amatu Koledžas vadībā, studējošo pašpārvaldē vai atrodas jebkurā amatā, kurā jāpieņem lēmums, pildot amata pienākumus, jāpieņem lēmums, vai jāpiedalās lēmuma pieņemšanā, vai jāveic citas ar amatu saistītas darbības, kas ietekmē vai var ietekmēt šīs personas, tās saistīto personu personiskās vai mantiskās intereses. Par interesešu konfliktu Kodeksa izpratnē ir uzskatāma arī situācija, kad Koledžas saimes pārstāvim ir jāpieņem lēmumi, jāpiedalās lēmumu pieņemšanā vai jāveic citas darbības, kas var ietekmēt personas akadēmisko izaugsmi, stipendiju un atbalsta piešķiršanu, zinātniskās darbības finansējuma piešķiršanu, pieņemšanu darbā vai ievēlēšanu akadēmiskajos un administratīvajos amatos;
  - 1.6. **īpaši padotā persona** – fiziska persona, kas nav Koledžas personāls, bet veic Koledžā darbu uz uzņēmuma, autora un brīvprātīgā darba līguma pamata, un kurai līgumā ir iekļauts pienākums ievērot Ētikas un akadēmiskā godīguma kodeksa normas;
  - 1.7. **Koledža** – sabiedrība ar ierobežotu atbildību “Alberta koledža”;
  - 1.8. **Koledžas personāls** – Koledžas akadēmiskais personāls, vispārējais personāls un studējošie atbilstoši Augstskolu likumā lietotajai izpratnei;
  - 1.9. **Koledžas saime** – Koledžas personāls un īpaši padotās personas;

<sup>1</sup> Akadēmiskā godīguma terminu vārdnīca. Tulkojums latviešu valodā 10.26.2018., Autoru kolektīvs, pieejams [https://www.academicintegrity.eu/wp/wp-content/uploads/2023/02/LV-GLOSSARY-LV-FINAL\\_15.02.2023.pdf](https://www.academicintegrity.eu/wp/wp-content/uploads/2023/02/LV-GLOSSARY-LV-FINAL_15.02.2023.pdf) [26.07.2023.]

- 1.10. **Koledžas vadība** – Koledžas valde, Koledžas dome, direktors un direktora vietnieks;
- 1.11. **mācībspēks** – Koledžas akadēmiskais personāls vai īpaši padotās personas, kuras veic akadēmisko darbību;
- 1.12. **radinieks** - tēvs, māte, vecāmāte, vectēvs, bērns, mazbērns, adoptētais, adoptētājs, brālis, māsa, pusbrālis, pusmāsa, laulātais;
- 1.13. **saistītās personas** – radinieki, darījuma partneri, dzīvesbiedrs (cilvēks, ar kuru ir kopīga saimniecība);
- 1.14. **studiju pasākumi** - teorētiskās un praktiskās nodarbības (lekcijas, semināri, praktiskie darbi, kontroldarbi u.tml.), studiju pārbaudījumi (ieskaites, eksāmeni, pētnieciskā darba, t.sk., kvalifikācijas darba, prakses atskaišu aizstāvēšana u.tml.), studējošo patstāvīgās studijas (darbs ar literatūru un periodiku, pētnieciskā darba izstrāde, prakses atskaites sagatavošana, analītiskie darbi u.tml.), prakse, sapulces vai citi publiski pasākumi studējošajiem studiju procesa nodrošināšanai.

## II. Vispārīgie noteikumi

2. Ētikas un akadēmiskā godīguma kodekss (turpmāk – Kodekss) nosaka Koledžas saimes ētiskas uzvedības un morāles, akadēmiskā godīguma pamatprincipus, kā arī labo praksi, kas jāievēro savstarpējās attiecībās Koledžā, profesionālajā darbībā, akadēmiskajā darbā, studiju procesā.

3. Kodeksa mērķis ir stiprināt ētikas normas, akadēmisko kultūru, godīgumu Koledžā, sekmēt Koledžas saimes savstarpēju cieņu un uzticēšanos, koleģialitāti, objektivitāti, akadēmisko izcilību un kvalitāti izglītībā un zinātnē, veidot atvērtu, cieņpilnu, profesionālu, atbildīgu vidi, mazināt riskus iespējama kaitējuma nodarīšanai Koledžas reputācijai vai attiecīgās Koledžas saimes locekļa profesionālajai reputācijai, kā arī mazināt Koledžas konkurētspējas samazināšanās riskus, kas saistīti ar sabiedrības uzticēšanos Koledžā iegūtajām zināšanām.

4. Kodeksa uzdevumi ir:

- 4.1. noteikt Koledžas vērtību sistēmu un galvenos ētiskas uzvedības un akadēmiskā godīguma principus un normas;
- 4.2. veicināt ētikas un akadēmiskā godīguma principu un normu, labas prakses ievērošanu;
- 4.3. stiprināt izglītības un zinātnes prestižu;
- 4.4. noteikt kārtību, kādā tiek konstatēti un izskatīti ētikas un akadēmiskā godīguma pārkāpumi;
- 4.5. veidot zināšanu apguvei, brīvai domu apmaiņai un cilvēka personības pilnveidei labvēlīgu vidi.

5. Kodeksa īstenošanā iesaistās ikviens Koledžas saimes loceklis, ar savu uzvedību un darba organizāciju veicinot Kodeksa mērķu sasniegšanu un uzdevumu izpildi.

6. Koledžas saimes pienākums ir ievērot Kodeksa normas profesionālajā darbībā, akadēmiskajā darbā vai studiju procesā Koledžā, kā arī jebkurās attiecībās, kurās tā kā Koledžas saimes loceklis ir iesaistīts ārpus Koledžas vai publiski pozicionē sevi sabiedrībā kā Koledžas saimes loekli.

7. Akadēmiskā godīguma principu definēšanā un akadēmiskā godīguma pārkāpumu identificēšanā ir lietota terminoloģija atbilstoši Akadēmiskā godīguma terminu vārdnīcai<sup>2</sup>.

8. Kodeksa īstenošanu pārrauga Koledžas ētikas komisija, kura izskata ētikas un akadēmiskā godīguma pārkāpumus saskaņā ar šajā Kodeksā noteikto kārtību.

### III. Ētikas principi un normas

9. Koledžas saime savā profesionālajā darbībā, akadēmiskajā darbā, vai studijās ievēro šādus ētikas principus un normas:

#### 9.1. cieņas un koleģialitātes principa ietvaros:

9.1.1. uztur cieņas un labestības pilnas savstarpējās attiecības, veido koleģiālas attiecības, kuras paredz izpalīdzību, toleranci, godīgu konkurenci, savu uzskatu korektu paušanu, ievēro godīgas konkurences principus diskusijās;

9.1.2. savstarpējā saskarsmē nepieļauj personas cieņas vai goda aizskaršanu, netaktisku uzvedību, augstprātību, iebiedēšanu, apvainojumus, izsmieklus, ironiju, neiecietību, rupjību un necenzētu vārdu lietošanu;

9.1.3. ievēro vispārpieņemtos uzvedības kultūras un etiķetes noteikumus, lietišķo saziņas stilu, izturas pieklājīgi un izvairās no žargona un sarunvalodas, divdomīgām frāzēm, neiederīgiem, pārprotamiem jokiem;

9.1.4. ievēro vienlīdzīgu attieksmi pret visiem Koledžas saimei piederīgajiem un Koledžas apmeklētājiem. Savstarpējā komunikācijā nepieļauj jebkādu diskrimināciju pēc rases, nacionālās vai etniskās piederības, reliģijas, kultūras, sociālā statusa, politiskās pārliecības, dzimuma, vecuma u.c. pazīmēm. Vēršas pret jebkuru diskrimināciju;

9.1.5. profesionālo darbību, akadēmisko darbu, vai studijas veic, kā kopīgos Koledžas mērķos balstītu komandas darbu, kas ietver saskaņotu rīcību;

9.1.6. studējošie respektē mācībspēku norādījumus studiju un pētniecības darbā, Koledžas akadēmiskais personāls vai vispārējais personāls, īpaši padotās personas, respektē augstākstāvošas amatpersonas norādījumus profesionālajā darbībā vai akadēmiskajā darbā;

9.1.7. izsaka pamatotu, argumentētu kritiku, atturas no aizmuguriskas, nepamatotas Koledžas saimes locekļa darba un uzvedības publiskas kritikas un Koledžas saimes locekļa kritizēšanas ārpus Koledžas vai sarunās ar personām, kas nav Koledžas saimes locekļi;

9.1.8. konfliktsituāciju risināšanā balstās uz konstruktīvas sadarbības principiem, nepieļaujot necieņas izrādīšanu;

9.1.9. ir atvērts sadarbības iniciatīvām;

9.1.10. nepieļauj situācijas un rīcību, kad tiek liegta vai kavēta brīva piekļuve informācijai vai tās sagrozīšana, maldinot Koledžas saimi un sabiedrību;

9.1.11. neizmanto ļaunprātīgi Koledžas saimes, apmeklētāju vai citu personu nezināšanu un pieļautās kļūdas,

---

<sup>2</sup> Akadēmiskā godīguma terminu vārdnīca. Tulkojums latviešu valodā 10.26.2018., Autoru kolektīvs, pieejams [https://www.academicintegrity.eu/wp/wp-content/uploads/2023/02/LV-GLOSSARY-LV-FINAL\\_15.02.2023.pdf](https://www.academicintegrity.eu/wp/wp-content/uploads/2023/02/LV-GLOSSARY-LV-FINAL_15.02.2023.pdf). [26.07.2023.]

## 9.2. atbildības un lojalitātes principa ietvaros:

- 9.2.1. uzņemas atbildību par savu rīcību, lēmumiem un uzvedību savā profesionālajā darbībā, akadēmiskajā darbā vai studijās Koledžā vai ārpus tās;
- 9.2.2. ar atbildību un saudzību izturas pret Koledžas garīgajām un materiālajām vērtībām. Nodrošina Koledžas resursu lietderīgu, saimnieciski izdevīgu, produktīvu, efektīvu un sabiedrības interesēm atbilstošu izmantošanu;
- 9.2.3. pilda atbildīgi un rūpīgi studiju, profesionālās darbības vai akadēmiskā darba pienākumus, apzinoties savu individuālo ieguldījumu izglītības kvalitātes nodrošināšanā, mākslinieciskās jaunrades un pētniecības darba attīstībā;
- 9.2.4. studējošie godprātīgi un atbildīgi apgūst studiju programmu, atbilstoši studiju plānā noteiktajām prasībām un termiņiem, kā arī pēc labākās sirdsapziņas pilda savus pienākumus un uzņemtās saistības un uzņemas līdzatbildību par kvalitatīva studiju procesa nodrošināšanu;
- 9.2.5. respektē akreditēto studiju programmu saturu un ievēro tajā noteiktos studiju pasākumus, vērtēšanas kritērijus;
- 9.2.6. atzīst un novērš pieļautās kļūdas, nekorektu un neētisku rīcību, strīdus risina tiesiskā veidā, prioritāri pārrunu ceļā;
- 9.2.7. ar savu morālo stāju un rīcību gan Koledžā, gan ārpus Koledžas apliecina savu piederību Koledžai, lojāli attiecas pret Koledžu, cienot tās tradīcijas un vērtības;
- 9.2.8. atturas no rīcības, kas var nodarīt kaitējumu profesionālajai darbībai, akadēmiskajam darbam, studijām, koleģiālām attiecībām un sabiedrībai, vai, kas neatbilst vispārpieņemtajām morāles un uzvedības normām un var kaitēt Koledžas reputācijai vai attiecīgās personas profesionālajam prestižam,

## 9.3. anonimitātes un konfidencialitātes principa ietvaros:

- 9.3.1. ciena citas personas tiesības uz privātumu un privātās dzīves konfidencialitāti;
- 9.3.2. nodrošina personas datu aizsardzību, neizpauž personiska rakstura informāciju, izņemot gadījumus, kas ir noteikti normatīvajos aktos;
- 9.3.3. profesionālajā darbībā, akadēmiskajā darbā vai studijās iegūto, ar likumu aizsargāto, informāciju izmanto tikai darba vai studiju vajadzībām;
- 9.3.4. nekritizē aizmuguriski un publiski, bet atklāti un individuāli;
- 9.3.5. respektē studējošo atklātību un uzticēšanos, publiski neizpaužot studējošo uzticēto informāciju, kas nav saistīta ar studiju procesa īstenošanu, bez studējošā piekrišanas. Atturas no bijušo un esošo studējošo sekmju un uzvedības publiskas apspriešanas,

## 9.4. godprātības un objektivitātes principa ietvaros:

- 9.4.1. pildot darba pienākumus un studiju procesā, rīkojas godīgi, patstāvīgi, savas kompetences ietvaros, ievēro ētikas un tiesību normas, humānisma principus, pilda solījumus;
- 9.4.2. ir paškritisks savas profesionālās darbības, akadēmiskā darba un studiju vērtējumā un meklē iespējas nepārtrauktai profesionālo kompetenču, zināšanu līmeņa paaugstināšanai;

9.4.3. pildot pienākumus un pieņemot lēmumus, ievēro objektivitāti un neitralitāti. Lēmumu pieņemšanā ņem vērā tikai objektīvi pārbaudītu informāciju, profesionālos kritērijus, un rīkojas saskaņā ar normatīvajiem aktiem un vispārējiem tiesību principiem. Izvairās no jebkādas rīcības, kas rada aizdomas par korupciju, neobjektivitāti, maldināšanu, savtīgumu;

9.4.4. zinātniskā darbībā balstās uz intelektuālu godīgumu un, veicot zinātnisko darbību, pētāmo parādību analizē daudzpusīgi un plašākās kopsakarībās, nepieļaujot tendenciozitāti un selektīvu interpretāciju;

9.4.5. ievēro tiesiskuma un politiskās neitralitātes principu, pamatojas uz profesionāliem kritērijiem neatkarīgi no savas politiskās pārliecības, atturoties no aģitācijas, t.sk., pašagītācijas, par kādu politisko spēku, interešu grupu, reliģisko organizāciju u.tml. Neuzspiež citiem Koledžas saimes locekļiem vai apmeklētājiem prasību paust lojalitāti politiskām personām, u.c. autoritātēm, partijām un sabiedriskām organizācijām;

9.4.6. paužot profesionālo viedokli kā Koledžas saimes loceklim vai personisko viedokli par Koledžu, pamatojas uz pārbaudāmiem un pierādāmiem faktiem, atturas no nepatiesas informācijas sniegšanas;

9.4.7. atturas no rīcības un blakus darbu veikšanas, kas var radīt interešu konfliktu, tajā skaitā šķietamu vai potenciālu interešu konfliktu, atturas no lēmumu pieņemšanas interešu konflikta situācijā. Laikus informē par iespējamiem interešu konflikta apstākļiem vai apstākļiem, kas var traucēt godprātīgai pienākumu veikšanai;

9.4.8. izvērtē pieejamos pētījumu finansējuma avotus un neiesaistās darījumos un zinātniskajā darbībā, kas vājina akadēmisko brīvību un neatkarību. Nepieļauj pētījuma finansējuma avota ietekmi uz pētījuma rezultātiem;

9.4.9. neizmanto amata stāvokļa priekšrocības privātajās interesēs, t.sk., nepieprasa un nepieņem nelikumīgu samaksu no studējošajiem par apmācību un konsultācijām. Mācībspēki nepasniedz maksas privātsundas saviem studējošajiem tajos studijuursos, kurus docē Koledžā. Studējošais atturas no prettiesiskas rīcības Koledžas personāla ietekmēšanai, lai gūtu personīgu labumu sev vai saistītajai personai;

9.4.10. atturas no blakus darbu, papildu akadēmiskā darba veikšanas, ja tas traucē profesionālajai darbībai, akadēmiskajam darbam vai studijām un tiešo pienākumu veikšanai;

9.4.11. Koledžas vispārējais un akadēmiskais personāls nepieņem dāvanas, skaidras naudas, mantas vai pakalpojumu piedāvājumus, uzaicinājumus piedalīties pasākumos un citus labumus no personām vai organizācijām, ar kurām personāla pārstāvim ir vai ir bijušas darījumu attiecības. Šie ierobežojumi neattiecas uz vispārpieņemtajām viesmīlības normām, kā arī uz suvenīriem un reprezentācijas priekšmetiem;

9.4.12. nepieļauj akadēmiskā godīguma pārkāpumu (Kodeksa 4. nodaļa), sevišķi plaģiātismu;

9.4.13. ievēro profesionālo ētiku, autortiesības un noslēgtās līgumsaistības,

## 9.5. profesionalitātes un efektivitātes principa ietvaros:

9.5.1. veicina akadēmisko brīvību īstenošanu – iespējas radoši, patstāvīgi un atbildīgi noteikt un īstenot zinātniskās, izglītības un pašizglītības intereses;

9.5.2. rosina attīstīt kritisko un radošo domāšanu, inovatīvas pieejas un risinājumus, atbalsta iniciatīvu, respektē personas individualitāti, sekmē personības izaugsmi, talantu un spēju atraisīšanos un attīstību;

9.5.3. ir mērķtiecīgs un orientēts uz rezultātu, izmanto savas zināšanas, prasmes, iemaņas un pieredzi, lai sasniegtu profesionāli visaugstāko rezultātu. Mācībspēki izstrādā kvalitatīvas, mūsdienīgas, radošas studentu darba formas, regulāri atjauno studiju kursu saturu, izstrādātos mācību materiālus un pārbaudījumu darbus;

9.5.4. attīsta un pilnveido profesionālajā darbībā, akadēmiskajā darbā un studijās nepieciešamās kompetences, prasmes un zināšanas, pārņem nozares un starptautisko augstākās izglītības institūciju labo praksi un pieredzi;

9.5.5. Koledžas vispārējais personāls un mācībspēki savā darbībā orientējas uz studentcentrētu studiju principu;

9.5.6. atbalsta tos, kas tikko uzsākuši studijas vai darba gaitas Koledžā, dalās ar viņiem savās profesionālajās zināšanās, pieredzē un praksē;

9.5.7. lietderīgi izmanto profesionālas darbības, akadēmiskā darba vai studiju laiku;

9.5.8. rūpīgi pārdomā savu profesionālo valodu, nelieto vārdus, žestus vai mājienu, kas neatbilst lietišķai attieksmei. Ievēro lietišķu ģērbšanās stilu.

10. Kodeksa principi īstenojami Koledžas saimes kopīgā darbā, un to ievērošana ikdienas darbībā uzlabo profesionālo darbību, akadēmiskā darba, studiju kvalitāti. Ētikas un akadēmiskā godīguma principi jāievēro gan Koledžas vispārējam personālam profesionālajā darbībā, gan Koledžas mācībspēkiem akadēmiskajā darbā, gan studējošajiem studiju procesā un īpaši padotajām personām līgumsaistību ietvaros.

#### **IV. Akadēmiskā godīguma nodrošināšana**

11. Akadēmisko godīgumu īsteno, ievērojot normatīvajos aktos, šajā Kodeksā noteiktās prasības un ētikas principus, standartus un labo praksi, lai nodrošinātu objektīvu, godīgu un taisnīgu lēmumu pieņemšanu un darbību veikšanu izglītībā, pētniecībā un akadēmiskajā vidē.

12. Zinātniskajā darbā iesaistītie mācībspēki papildus Kodeksa 13.punktā noteiktajiem ētikas principiem, un studējošie pētnieciskā darba ietvaros papildus Kodeksa 14.punktā noteiktajiem ētikas principiem, ievēro tos ētikas principus, kas jāievēro personām, kas veic zinātnisko darbību (Kodeksa 14.punkts).

13. Mācībspēki akadēmiskā godīguma nodrošināšanai:

13.1. nodrošina savām profesionālajām kompetencēm un kvalifikācijai atbilstošu studiju kursu satura docēšanu, studējošo kompetences vērtēšanu vai studējošo pētniecisko darbu vadīšanu;

13.2. savlaicīgi ierodas un nodrošina studiju pasākumu norisi;

13.3. studiju kursa sākumā iepazīstina studējošos ar vērtēšanas kritērijiem, apmeklējuma prasībām. Studējošo zināšanas, prasmes un kompetences vērtē objektīvi, atbilstoši iepriekš studējošajiem skaidri un nepārprotami definētajiem un studiju kursa aprakstā apstiprinātajiem vērtēšanas kritērijiem, pamatojoties galvenokārt uz darba saturu, nevis tikai darba apjomu vai noformējumu;

13.4. spēj pamatot savu vērtējumu studējošā darbam un savu vērtējumu izsaka, izmantojot tēmai atbilstošus formulējumus, definīcijas un terminus, izmantojot neitrālu leksiku,

izsakoties precīzi, skaidri, loģiski, secīgi un strukturēti, un gramatiski pareizi. Nepieciešamības gadījumā sniedz atbildes uz jautājumiem par vērtējumu;

13.5. nosaka tādu studiju kursā apgūstamās vielas apjomu, kas atbilst un ir izpildāms studiju kursa apjomam noteiktajā laikā;

13.6. sagatavo oriģinālus studiju pārbaudījumu uzdevumus un regulāri tos atjauno;

13.7. vadot studējošo pētnieciskos darbus (studiju kursa noslēguma darbi, kvalifikācijas darbi u.tml.), nodrošina konsultācijas un savlaicīgu atgriezenisko saiti;

13.8. izvairās no tādu studējošo studiju procesa vērtēšanas, kas ir ar docētāju saistītas personas un rada interešu konflikta situāciju;

13.9. atbild par studiju procesa ietvaros sniegtās informācijas patiesumu, skaidri nodalot faktus, informācijas avotus un mācībspēka personiskās domas vai citu autoru viedokļus;

13.10. studiju procesā izmanto daudzpusīgu literatūru un avotus, atsaucas uz citiem speciālistiem attiecīgajā nozarē un izmanto citu zinātnieku pētniecisko darbību;

13.11. dod iespējas studējošajam apliecināt savas zināšanas, prasmes un kompetences, ievērojot studiju pārbaudījumam noteikto laiku;

13.12. ar cieņu izturas pret studējošajiem un kolēģiem, viņu idejām un viedokļiem, neapšaubā un nenoniecina studējošo vai kolēģu kompetenci, viņu sasniegumus, neapmelo tos;

13.13. veicot akadēmisko darbu, ar savu piemēru demonstrē studējošajiem akadēmiskā godīguma principu ievērošanu un nepieļauj paviršu attieksmi no studējošo puses šo principu ievērošanā studiju procesa ietvaros;

13.14. ievēro autortiesības akadēmiskajā darbībā, t.sk., sagatavojot studiju kursu materiālus, un nepieļauj plaģiātu un pašplaģiātu;

13.15. izmanto studējošo pētnieciskā darba rezultātus un nēpublicētos datus tikai ar atbilstošu norādi vai atsauci;

13.16. nepieļauj neatļautu palīgīdzekļu izmantošanu un citu neatļautu studējošo rīcību pārbaudījumos, ziņojot par akadēmiskā godīguma pārkāpumiem atbilstoši akadēmiskā godīguma pārkāpumu izskatīšanas procedūrai (Kodeksa 7.nodaļa);

13.17. neiesaista studējošos mācībspēku, Koledžas vispārējā personāla savstarpējo nesaskaņu risināšanā;

13.18. ņem vērā studiju kursu novērtējuma anketās studējošo pausto viedokli;

13.19. ievēro objektivitāti un godīgumu akadēmiskā godīguma pārkāpuma izvērtēšanā;

13.20. neveic citas apzinātas darbības, kas kavē vai traucē studiju procesu un akadēmisko darbu Koledžā.

14. Koledžas saimes loceklis, kas iesaistīts pētnieciskajā vai zinātniskajā darbībā, akadēmiskā godīguma nodrošināšanai:

14.1. ievēro Latvijas Zinātņu akadēmijas apstiprināto Zinātnieka ētikas kodeksu;

14.2. nodrošina savām profesionālajām kompetencēm un kvalifikācijai atbilstošu neatkarīga pētnieciskā vai zinātniskā darba veikšanu vai vadīšanu, un atbild par to;

14.3. izvēlas tādu pētījuma metodoloģiju, kas vislabāk spēj atklāt patiesību par pētījuma objektu;

- 14.4. nodrošina objektivitāti, godīgumu un patiesību attiecībā pret pētījuma datiem un rezultātiem, pārbauda to ticamību un nepieļauj pētījumu rezultātu selektīvu interpretāciju, pētījuma rezultātu un datu viltošanu vai safabricēšanu;
- 14.5. nodrošina objektivitāti, godīgumu un patiesību attiecībā pret citu pētījumu autoru darbiem, pētījumā norādot atbilstošas atsauces;
- 14.6. ievēro autortiesības akadēmiskajā darbībā un nepieļauj plaģiātu un pašplaģiātu;
- 14.7. nodrošina pētījumā iegūto datu uzglabāšanu, ievēro personas datu aizsardzības, anonimitātes un konfidencialitātes prasības pētījuma ietvaros;
- 14.8. ievēro drošības instrukcijas darbam ar sistēmām, iekārtām, programmatūru vai personu datiem un neveic nesankcionētas darbības ar tām;
- 14.9. bez citu pētījuma autoru un Koledžas piekrišanas neveic pētījuma daļas publiskošanu, izņemot, ja par to ir bijusi nepārprotama vienošanās pirms pētījuma uzsākšanas;
- 14.10. ievēro ar sadarbības partneriem vai ar pētījuma finansējuma piešķirējiem noslēgtajos līgumos noteiktās saistības;
- 14.11. ievēro ētikas normas, kas attiecas uz pētījumiem ar cilvēku un dzīvnieku iesaisti,
- 14.12. nepieļauj cita veida negodīgu, neētisku vai neprofesionālu rīcību;
- 14.13. neveic citas apzinātas darbības, kas kavē vai traucē veikt pētniecisko vai zinātnisko darbu Koledžā.

15. Studējošais studiju procesā akadēmiskā godīguma nodrošināšanai:

- 15.1. ir līdzatbildīgs par studiju procesa kvalitatīvu īstenošanu, velta visas pūles zināšanu ieguvei un godprātīgi pilda akadēmiskās saistības;
- 15.2. nodrošina objektivitāti, patiesumu un godīgumu pētniecisko darbu, prakses atskaišu izstrādē un aizstāvēšanā, studiju pārbaudījumu kārtošanā, nepieļauj plaģiātismu;
- 15.3. neizmanto par attaisnojumu nenokārtotām akadēmiskajām saistībām nodarbinātību studiju procesa laikā;
- 15.4. savlaicīgi ierodas un piedalās studiju pasākumos, t.sk., aktīvi, izmantojot visas savas kompetences; piedalās grupu darbos, kolektīvās nodarbībās; ievēro docētāja noteiktos studiju kursa nosacījumus, laika ierobežojumus diskusijām un jautājumiem, ļaujot arī citiem studējošajiem uzdot jautājumus, demonstrēt savu sniegumu vai veikt citas darbības studiju ietvaros;
- 15.5. netraucē vai nekavē mācībspēku, citu studējošo akadēmisko darbu vai studijas, kā arī citu tiesības iegūt kvalitatīvu izglītību;
- 15.6. Koledžas infrastruktūru izmanto tikai studiju procesam Koledžā noteiktajā kārtībā, to nebojā un neliedz citiem studējošajiem šos resursus izmantot;
- 15.7. nepieļauj jebkādu materiālu vērtību, mantiska vai citāda labuma piedāvāšanu par kādas darbības izdarīšanu vai neizdarīšanu, labvēlīgas attieksmes vai nevienlīdzīgu nosacījumu piemērošanu studiju procesā studējošā personīgajās vai citas personas interesēs;
- 15.8. pētniecisko darbu izstrādē ievēro personas datu apstrādes tiesisko regulējumu;
- 15.9. ievēro autortiesības pētnieciskajā darbībā un nepieļauj plaģiātu un pašplaģiātu;
- 15.10. studiju procesā pētnieciskos darbus izstrādā pats personīgi;
- 15.11. sniedz patiesas ziņas studiju procesa novērtējuma anketu aizpildīšanā;



15.12. nepieļauj necienas izrādīšanu vai nepatiesas informācijas izplatīšanu par Koledžas saimes locekļiem;

15.13. ziņo par akadēmiskā godīguma pārkāpumiem atbilstoši akadēmiskā godīguma pārkāpumu izskatīšanas procedūrai (Kodeksa 7. nodaļa);

15.14. neveic citas apzinātas darbības, kas kavē vai traucē studiju procesu un akadēmisko darbu Koledžā.

16. Vispārējais personāls akadēmiskā godīguma nodrošināšanai:

16.1. ievēro objektivitāti un godīgumu akadēmiskā godīguma pārkāpuma izvērtēšanā;

16.2. ņem vērā studējošo vai mācībspēku anketās pausto viedokli;

16.3. ievēro objektivitāti un godīgumu, apkopojot datus par studējošo sekmēm un citiem rādītājiem, nepieļauj datu slēpšanu vai falsificēšanu, nolūkā iegūt augstāku reitingu vai izvairīties no negatīvas publicitātes;

16.4. ievēro konfidencialitāti un personas datu aizsardzību profesionālajā darbībā vai akadēmiskajā darbā;

16.5. nepieļauj mācībspēku un studējošo, kas ziņo par akadēmiskā godīguma pārkāpumiem sodīšanu vai ignorēšanu;

16.6. nepieļauj ziņošanas par akadēmiskā godīguma pārkāpumiem apgrūtināšanu vai neiespējamību birokrātisku procedūru dēļ, tādējādi veicinot pārkāpumu faktu ignorēšanu vai slēpšanu;

16.7. neveic citas apzināta darbības, kas kavē vai traucē studiju procesu un akadēmisko darbu Koledžā.

17. Specifiski norādījumi par akadēmiskā godīguma pārkāpumiem, t.sk., pārkāpumiem pētniecisko vai zinātnisko darbu izstrādē, plaģiātisma veidiem un pārkāpumiem pētniecisko darbu un studiju pārbaudījumu kārtošānā, kurus jāievēro Koledžas saimei, ir noteikti Kodeksa pielikumā ietvertajās akadēmiskā godīguma pārkāpuma vadlīnijās (šī Kodeksa 1. pielikums).

## **V. Uzraudzības pasākumi plaģiātisma novēršanai**

18. Ikviens mācībspēks akadēmiskajā darbā, studiju pārbaudījumu ietvaros, vērtējot studējošo pētniecisko darbu, veic tā pārbaudi, lai pārliecinātos par darba oriģinalitāti un atbilstību akadēmiskā godīguma principiem.

19. Koledža ikvienu studējošā kvalifikācijas darbu pārbauda datorizētā plaģiāta kontroles sistēmā, kā arī veic citas darbības, lai pārliecinātos par darba oriģinalitāti un atbilstību akadēmiskā godīguma principiem.

20. Koledžai ir tiesības ikvienu pētniecisko darbu pārbaudīt datorizētā plaģiāta kontroles sistēmā, kā arī veikt citas darbības, lai pārliecinātos par darba oriģinalitāti un atbilstību akadēmiskā godīguma principiem.

## **VI. Ētikas vai akadēmiskā godīguma pārkāpuma sekas**

21. Ētikas vai akadēmiskā godīguma pārkāpšana Koledžas studiju procesā, akadēmiskajā darbā vai profesionālajā darbībā, neatkarīgi no tā, vai šāda rīcība ir bijusi apzināta vai neuzmanības dēļ, ir uzskatāma par sodāmu rīcību.

22. Katrs ētikas vai akadēmiskā godīguma pārkāpuma gadījums tiek vērtēts individuāli.

23. Izvērtējot ētikas vai akadēmiskā godīguma pārkāpumu Koledžas saimes darbā un lemjot par Kodeksā un citos Koledžas normatīvajos aktos paredzēto seku iestāšanos un atbildību, ņem vērā:

23.1. ētikas vai akadēmiskā godīguma pārkāpuma nozīmīgumu (apjomu un sekas – ietekmi uz studiju procesu, akadēmisko darbu vai profesionālo darbību Koledžā);

23.2. personas iepriekšējos pieļautos ētikas vai akadēmiskā godīguma pārkāpumus;

23.3. studējošajiem – pārbaudījuma veidu, ja pārkāpums saistīts ar akadēmiskā godīguma neievērošanu.

24. Ētikas vai akadēmiskā godīguma pārkāpumus atkarībā no pārkāpuma nozīmīguma, klasificē kā:

24.1. nevēlamu praksi – neliela apjoma pārkāpums, kas izdarīts nezināšanas dēļ vai aiz paviršības un nerada būtiskas sekas Koledžas personāla pārstāvja profesionālajai darbībai, akadēmiskajam darbam, studijām, vai nenodara kaitējumu Koledžai;

24.2. vidēji smagu pārkāpumu – nepieļaujama rīcība, kas neatkarīgi no apjoma un nolūka rada negatīvas sekas Koledžas personāla pārstāvja profesionālajai darbībai, akadēmiskajam darbam, studijām, vai nodara kaitējumu Koledžai;

24.3. smagu pārkāpumu – nepieļaujama rīcība, kas izdarīta ar nolūku vai ilgstoši, vai atkārtoti, un rada būtiskas negatīvas sekas Koledžas personāla pārstāvja profesionālajai darbībai, akadēmiskajam darbam, studijām, vai nodara būtisku kaitējumu Koledžai.

25. Par ētikas vai akadēmiskā godīguma pārkāpumiem var piemērot šādus pamatsodus:

25.1. aizrādījums;

25.2. brīdinājums;

25.3. piezīme;

25.4. rājiens;

25.5. brīdinājums par eksmatrikulāciju;

25.6. tiesisko attiecību izbeigšana:

25.6.1. studējošā eksmatrikulācija;

25.6.2. darba tiesisko attiecību izbeigšana (uzteikums) ar Koledžas akadēmisko vai vispārējo personālu;

25.6.3. līgumsaistību izbeigšana ar īpaši padoto personu.

26. Kodeksa 25. punktā minētās sankcijas piemēro:

26.1. Kodeksa 25.1.–25.2. apakšpunktā noteiktās sankcijas piemēro par pārkāpumiem, kas klasificēti, kā nevēlama prakse visiem Koledžas saimes locekļiem un minētās sankcijas nav uzskatāmas par disciplinārsodu;

26.2. Kodeksa 25.3.–25.5. apakšpunktā noteiktās sankcijas piemēro par pārkāpumiem, kas klasificēti kā vidēji smags pārkāpums. Kodeksa 25.3.–25.5. punktā minētās sankcijas kā disciplinārsodu piemēro studējošajiem. Kodeksa 25.3.–25.4. punktā minētās sankcijas kā disciplinārsodu piemēro Koledžas akadēmiskajam un vispārējam personālam.

26.3. Kodeksa 25.6. apakšpunktā noteikto sankciju piemēro par pārkāpumiem, kas klasificēti kā smags pārkāpums visiem Koledžas saimes locekļiem. Kodeksa 25.6.3. apakšpunktā noteikto sankciju var piemērot Koledžas īpaši padotajām personām arī par vidēji smagu

pārkāpumu. Kodeksa 25.6.1. apakšpunktā minēto sankciju piemēro kā disciplinārsodu studējošajiem.

26.4. Koledža īpaši padotajām personām var piemērot Kodeksa 25.1.–25.2. un 25.6.3.apakšpunktā minētos pamatsodus.

27. Par akadēmiskā godīguma pārkāpumu var piemērot šādus papildsodus:

27.1. studējošajiem:

27.1.1. uzdot atkārtotu pētnieciskā darba iesniegšanu;

27.1.2. uzdot citu pētnieciskā tēmu vai citu studiju pārbaudījuma uzdevumu;

27.1.3. mainīt zināšanu pārbaudes veidu, piem., no rakstiskā uz mutisko;

27.1.4. samazināt vērtējumu par studiju pārbaudījumu, t.sk., pētniecisko darbu;

27.1.5. anulēt vērtējumu par studiju kursa apguvi, ja pārkāpums konstatēts līdz nākamā studiju semestra beigām;

27.1.6. liegt iespēju aizstāvēt kvalifikācijas darbu attiecīgajā semestrī, ja pārkāpums konstatēts studējošā kvalifikācijas darbā. Studējošais kvalifikācijas darbu var aizstāvēt nākamajā semestrī, izstrādājot jaunu kvalifikācijas darbu par citu tēmu;

27.2. mācībspēkiem var uzdot atkārtotu zinātniski pētnieciskā darba iesniegšanu.

28. Kodeksā minētā pamatsoda vai pamatsoda un papildsoda piemērošana neatbrīvo personu no savu saistību izpildes, ja to izpilde ir iespējama pēc sankciju piemērošanas. Studējošais par atkārtotu studiju kursu apguvi, studiju pārbaudījuma kārtošanu, t.sk., pētnieciskā darba iesniegšanu un aizstāvēšanu, maksā maksājumus saskaņā ar Koledžas iekšējo normatīvo aktu, kas nosaka studējošo studiju samaksu un citu maksājumu veikšanu.

29. Disciplinārsoda piemērošana neatbrīvo personu no civiltiesiskās vai kriminālatbildības normatīvajos aktos noteiktajos gadījumos un kārtībā.

## **VII. Ētikas vai akadēmiskā godīguma pārkāpuma izskatīšana**

30. Koledžas saimes loceklis, kurš konstatējis Koledžas saimes locekļa iespējamo ētikas vai akadēmiskā godīguma pārkāpumu vai pret kuru vērsts ētikas pārkāpums par to nekavējoties, bet ne vēlāk kā piecu darba dienu laikā pēc iespējamā pārkāpuma atklāšanas, bet ne vēlāk sešu mēnešu laikā pēc pārkāpuma izdarīšanas rakstiski ziņo Koledžas direktoram.

31. Rakstiskajā ziņojumā (Kodeksa 2.pielikums) par Koledžas saimes locekļa ētikas vai akadēmiskā godīguma pārkāpumu norāda:

31.1. pārkāpuma izdarīšanā iesaistītās personas;

31.2. ziņas par faktiem, kas liecina par iespējamu ētikas vai akadēmiskā godīguma pārkāpumu, kā arī tā izdarīšanas apstākļiem;

31.3. ja iespējams, pievieno pierādījumus, kas apstiprina pārkāpumu vai palīdz noskaidrot ar to saistītos apstākļus.

32. Ētikas vai akadēmiskā godīguma pārkāpumus izskata:

32.1. studiju kursa docētājs, kvalifikācijas darba vadītājs vai valsts pārbaudījuma komisija – studējošā akadēmiskā godīguma pārkāpumu, kas izdarīts studiju pasākumā un kvalificējams kā nevēlama prakse;

32.2. Ētikas komisija – jebkura Koledžas saimes locekļa vidēji smagu vai smagu ētikas vai akadēmiskā godīguma pārkāpumu un jebkuru ētikas pārkāpumu, kas kvalificējams kā nevēlama prakse;

33. Studējošā iespējamo akadēmiskā godīguma pārkāpuma var konstatēt attiecīgā studiju kursa docētājs, kvalifikācijas darba vadītājs vai valsts pārbaudījuma komisija. Šajā gadījumā, ja, izvērtējot pārkāpuma nozīmīgumu, secina, ka ir izdarīts pārkāpums, kas raksturojams kā nevēlama prakse, studiju kursa docētājs, kvalifikācijas darba vadītājs vai valsts pārbaudījuma komisija piemēro studējošajam par attiecīgo pārkāpumu paredzēto pamatsodu un var piemērot vienu no papildsodiem.

34. Studiju kursa docētājs, kvalifikācijas darba vadītājs vai valsts pārbaudījuma komisija studējošā akadēmiskā godīguma pārkāpumu fiksē mutvārdos vai rakstveidā. Ja pārkāpumu fiksē rakstveidā, tad dokumentā norāda faktus, kas liecina par pārkāpumu, tā konstatēšanas laiku un apstākļus, kā arī piemērotās sankcijas, un iesniedz rakstveidā fiksēto informāciju Studiju daļā. Informācija par pārkāpumu tiek pievienota studējošā personas lietai.

35. Par vidēji smagu vai smagu akadēmiskā godīguma pārkāpumu studiju kursa docētājs, kvalifikācijas darba vadītājs vai valsts pārbaudījuma komisija nekavējoties, bet ne vēlāk kā piecu darba dienu laikā pēc pārkāpuma atklāšanas rakstiski ziņo Koledžas direktoram.

36. Koledžas direktors desmit darba dienu laikā pēc ziņojuma par ētikas vai akadēmiskā godīguma pārkāpumu saņemšanas lemj par ētikas vai akadēmiskā godīguma pārkāpuma lietas ierosināšanu un lēmumu kopā ar ziņojumu nodod izskatīšanai Ētikas komisijai. Koledžas direktors ar lēmumu un ziņojumu iepazīstina arī pārkāpumā iesaistītas personas, lēmumā pieprasot sniegt paskaidrojumu Ētikas komisijai.

37. Lēmumu ētikas vai akadēmiskā godīguma lietā pieņem:

37.1. studiju kursa docētājs, kvalifikācijas darba vadītājs vai valsts pārbaudījuma komisija – par Kodeksa 25.1. un 25.2. apakšpunktā minētā pamatsoda un Kodeksa 27.1.1.–27.1.4. apakšpunktā minētā papildsoda piemērošanu studējošajiem. Šajā gadījumā lēmums tiek paziņots mutvārdos, un rakstveidā tiek pievienots studējošā personas lietai;

37.2. Koledžas direktors pēc Ētikas komisijas atzinuma saņemšanas.

38. Ja ziņojums ir iesniegts par Koledžas direktora rīcību, Koledžas direktoram piekritīgās darbības veic Koledžas dome.

## **VIII. Ētikas komisijas darbība**

39. Koledžas Ētikas komisija ir koleģiāla un neatkarīga institūcija, kuras darbības mērķis ir izvērtēt iespējamus Kodeksā noteikto ētikas vai akadēmiskā godīguma pārkāpumus Koledžas saimes darbībā šajā Kodeksā noteiktajā kārtībā un sniegt ieteikumus Koledžas vadībai iespējamo sankciju piemērošanai, kā arī iespējamiem uzlabojumiem turpmāko pārkāpumu novēršanai.

40. Ētikas komisijas kompetencē neietilpst izskatīt akadēmiskā godīguma pārkāpumus, kas piekritīgi izskatīšanai studiju kursa docētājam, kvalifikācijas darba vadītājam vai valsts pārbaudījuma komisijai.

41. Ētikas komisija darbojas saskaņā ar šo Kodeksu. Procesuālos jautājumus, kas nav noteikti Kodeksā, izlemj pati Ētikas komisija.

42. Ētikas komisiju piecu locekļu sastāvā uz vienu gadu slēgtā balsošanā ievēlē Koledžas dome. Ētikas komisija sastāv no trīs Koledžas akadēmiskā personāla pārstāvjiem, no kuriem viens ir studiju programmas direktors, viena Koledžas vispārējā personāla pārstāvja un viena studējošo pārstāvja.

43. Par komisijas loekli var kļūt Koledžas personāla pārstāvis, kurš iesniedzis attiecīgu pieteikumu Koledžas domei. Studējošā pārstāvi ievēlēšanai Ētikas komisijā izvirza studējošo pašpārvalde.

44. Ētikas komisijā var ievēlēt Koledžas personāla pārstāvjus, kuriem ir laba reputācija, nav spēkā esošu disciplināru, ētikas vai akadēmiskā godīguma pārkāpumu, bet studējošo pārstāvim ir jābūt arī sekmīgam studijās.

45. Ja ievēlētais Ētikas komisijas loeklis pārtrauc tiesiskās attiecības ar Koledžu vai citu objektīvu iemeslu dēļ nespēj pildīt savus pienākumus, par to iesniedzot iesniegumu Koledžas domei, viņa pilnvaras Ētikas komisijā izbeidzas ar tiesisko attiecību izbeigšanas brīdi vai iesnieguma iesniegšanas brīdi. Šo Ētikas komisijas loekļu vietā Koledžas dome ievēlē jaunu attiecīgā Koledžas personāla pārstāvi, lai saglabātu sastāva proporcionalitāti.

46. Ētikas komisija no sava vidus, atklāti balsojot, ievēlē priekšsēdētāju un priekšsēdētāja vietnieku.

47. Ētikas komisijas uzdevumi ir:

47.1. sekmēt Kodeksa noteikto ētikas un akadēmiskā godīguma principu un normu īstenošanu;

47.2. izskatīt jautājumus, kas attiecas uz Kodeksā minētajiem ētikas vai akadēmiskā godīguma pārkāpumiem;

47.3. sniegt atzinumus Koledžas direktoram lēmuma pieņemšanai;

47.4. sniegt ierosinājumus Koledžas vadībai ētikas un akadēmiskā godīguma principu ievērošanas uzlabošanai Koledžā.

48. Ētikas komisija ir tiesīga neizskatīt anonīmus ziņojumus, izņemot gadījumus, kad fakts, kas ir izklāstīts anonīmajā ziņojumā, liecina par ētikas vai akadēmiskā godīguma pārkāpumu un satur ziņas, kā arī pierādījumus par personu, kas izdarījusi pārkāpumu.

49. Ētikas komisijas sēdes ir slēgtas, un tās pēc vajadzības sasauc Koledžas direktors, pamatojoties uz Koledžas saimes pārstāvja ziņojumu par iespējamu ētikas vai akadēmiskā godīguma pārkāpumu.

50. Ētikas komisija izskata ziņojumu:

50.1. Koledžas iekšējās kārtības noteikumos studējošajiem noteiktajā disciplinārlietu izmeklēšanas kārtībā un termiņos, ciktāl Kodekss nenosaka citādi, izskatot studējošā iespējamo pārkāpumu;

50.2. Darba likumā noteiktajā kārtībā un termiņos un šajā Kodeksā noteiktajā kārtībā, ciktāl tas nav pretrunā ar Darba likumu, izskatot Koledžas akadēmiskā vai vispārējā personāla iespējamo disciplinārpārkāpumu;

50.3. viena mēneša laikā kopš ētikas vai akadēmiskā godīguma pārkāpuma lietas ierosināšanas šajā Kodeksā noteiktajā kārtībā par citiem ētikas vai akadēmiskā godīguma pārkāpumiem, par kuriem sodu nepiemēro kā disciplinārsodu. Ētikas komisija var lemt par lietas izskatīšanas termiņa pagarināšanu līdz četriem mēnešiem, ja nepieciešama ilgstoša faktu konstatācija vai ir citi objektīvi apstākļi, kuru dēļ lietas izskatīšanas termiņš ir pagarināms;

50.4. viena mēneša laikā no brīža, kad Koledžas direktors nosūtījis dokumentus Ētikas komisijai izskatīšanai par citiem jautājumiem, kas nav saistīti ar ētikas vai akadēmiskā godīguma pārkāpumu izskatīšanu.

51. Ētikas komisija ir lemttiesīga, ja tās sēdē piedalās vismaz trīs komisijas locekļi. Ētikas komisija darbu vada komisijas priekšsēdētājs, kurš ir atbildīgs par sēžu procesuālo norisi. Ētikas komisijas priekšsēdētāju viņa prombūtnes laikā aizvieto priekšsēdētāja vietnieks, bet ja Ētikas komisijas sēdē nevar piedalīties arī Ētikas komisijas priekšsēdētājs, tad sēdes vadīšanai Ētikas komisijas priekšsēdētājs nozīmē citu Ētikas komisijas locekli.

52. Katrā sēdē Ētikas komisija izvēlas atbildīgo referentu, kas Ētikas komisijai ziņo par lietas apstākļiem, sagatavo atzinumu un lēmuma projektu, kā arī pilda citas Ētikas komisijas sekretāra funkcijas.

53. Ētikas komisijas sēdē obligāti piedalās Ētikas komisijas loceklis, kurš ievēlēts no studējošo vidus. Ja viņš objektīvu iemeslu dēļ nevar piedalīties Ētikas komisijas sēdē un tās norisi nevar atlikt, Ētikas komisijas priekšsēdētājs uzaicina piedalīties Ētikas komisijas sēdē studējošo pašpārvaldes pārstāvi, kuram ir tiesības izteikt viedokli par Ētikas komisijas sēdē izskatāmo jautājumu.

54. Sasaucot Ētikas komisijas sēdi, Koledžas direktors Ētikas komisijas locekļiem nodod lēmumu par ētikas vai akadēmiskā godīguma pārkāpuma lietas izskatīšanu, saņemto ziņojumu par ētikas vai akadēmiskā godīguma pārkāpumu un tam pievienotos dokumentus.

55. Atbildīgais referents ar saņemtajiem dokumentiem trīs darba dienu laikā iepazīstina Ētikas komisijas locekļus, visus dokumentus nosūtot elektroniski uz katra komisijas locekļa Koledžas piešķirto elektroniskā pasta adresi vai izmantojot mākoņpakalpojumu. Ētikas komisija piecu darba dienu laikā kopš dokumentu saņemšanas izvērtē, vai lieta ir piekritīga Ētikas komisijai. Ja Ētikas komisija secina, ka jautājums neietilpst Ētikas komisijas kompetencē, tā sagatavo atzinumu par Ētikas komisijas kompetencei nepiekritīgu lietu, tās izbeigšanu un nodošanu izskatīšanai Koledžas direktoram. Šajā gadījumā atzinums sagatavojums piecu darba dienu laikā pēc lietas materiālu saņemšanas Ētikas komisijā.

56. Ētikas komisija uzaicina pārkāpuma izdarīšanā iesaistīto personu sniegt mutvārdu paskaidrojumu Ētikas komisijas sēdē.

57. Laiku, kurā persona pret kuru ierosināta lieta, atrodas attaisnotā prombūtnē vai pārejošā darbnespējā, neieskaita lietas izskatīšanas termiņā.

58. Ētikas komisija uz sēdēm var uzaicināt ziņojuma iesniedzēju, iesaistītās puses, vajadzības gadījumā arī ekspertus un lieciniekus nepieciešamo paskaidrojumu sniegšanai, vai pieprasīt ekspertu viedokļus, papildu rakstiskus paskaidrojumus no iesaistītajām pusēm.

59. Neierašanās uz Ētikas komisijas sēdi vai paskaidrojumu neiesniegšana nav pamats jautājuma izskatīšanas un lēmuma pieņemšanas atlikšanai.

60. Ētikas komisija lēmumus pieņem ar vienkāršu balsu vairākumu, visiem klātesošajiem Ētikas komisijas locekļiem atklāti balsojot “par”, “pret”, “atturas”. Ja balsis sadalās vienādi, tad izšķirošā ir Ētikas komisijas sēdes priekšsēdētāja vai Ētikas komisijas sēdes vadītāja balss.

61. Ētikas komisijas loceklis, kas ir iesaistīts pārkāpumā vai, kam ir citi interešu konfliktu gadījumi, nepiedalās Komisijas darbā un to norāda Komisijas sēdes protokolā.

62. Ētikas komisijas sēdes tiek protokolētas. To gaitas protokolēšanu, lietvedību un dokumentu saglabāšanu nodrošina Ētikas komisijas atbildīgais referents.

63. Koledžas saimei ir pienākums sadarboties ar Ētikas komisiju pārkāpumu identificēšanā un izskatīšanā.

64. Ētikas komisija, izskatot lietu, sagatavo atzinumu, kurā norāda:

64.1. atzinuma sastādīšanas vietu un laiku;

64.2. atzinuma sastādīšanā klātesošo Ētikas komisijas sastāvu;

64.3. iesniegtos dokumentus;

64.4. personas, kas piedalījušās Ētikas komisijas sēdē un sniegušas paskaidrojumus;

64.5. lietā konstatētos faktus, pierādījumus, izdarītos apsvērumus, juridisko pamatojumu;

64.6. secinājumus par to, vai ir izdarīts ētikas vai akadēmiskā godīguma pārkāpums, kādas ir nodarītās tiesiskās sekas, vai ir atbildību pastipriņošie vai mīkstinošie apstākļi (ja piemēro disciplinārsodu), vai persona ir vainojama pārkāpuma izdarīšanā un kāda ir vainas forma, kā arī ieteicamo lēmumu un piemērojamās sankcijas (pamatsods vai pamatsods un papildsods).

65. Ētikas komisijas atzinumu paraksta visi Ētikas komisijas locekļi, kas ir piedalījušies balsojumā.

66. Vienlaikus ar atzinumu Ētikas komisija atbilstoši atzinumā ieteiktajai rīcībai un piemērojamam sodam, sagatavo lēmuma projektu ētikas vai akadēmiskā godīguma pārkāpumā lietā.

67. Ētikas komisija atzinumu sagatavo un iesniedz Koledžas direktoram vismaz trīs darba dienas pirms ētikas vai akadēmiskā godīguma pārkāpuma izskatīšanas termiņa beigām.

68. Lēmumā norāda piemērojamās sankcijas:

68.1. ja ir izdarīts ētikas vai akadēmiskā godīguma pārkāpums:

68.1.1. kāda no Kodeksa 25.1.-25.2. apakšpunktā minētā soda piemērošanu, ja konstatē, ka persona ir īstenojusi nevēlamu praksi;

68.1.2. kāda no Kodeksa 25.3.-25.6. apakšpunktā minētā soda piemērošanu, ja konstatē, ka persona ir izdarījusi vidēji smagu vai smagu ētikas vai akadēmiskā godīguma pārkāpumu;

68.1.3. kāda no Kodeksa 27. punktā minēto papildsodu piemērošanu, ja konstatēts akadēmiskā godīguma pārkāpums,

68.2. ja nav izdarīts ētikas vai akadēmiskā godīguma pārkāpums – par lietas izbeigšanu, sakarā ar to, ka personas rīcībā nav konstatēts ētikas vai akadēmiskā godīguma pārkāpuma sastāvs.

69. Koledžas direktors, iepazīstoties ar Ētikas komisijas atzinumu un lietas materiāliem, to pamatojot, var pieņemt citu lēmumu, nekā ieteikusi Ētikas komisija.

70. Lēmumu kopā ar atzinumu, kas ir lēmuma neatņemama sastāvdaļa, personai un pārkāpumā iesaistītajām personām paziņo piecu darba dienu laikā pēc pieņemšanas, nosūtot uz tās tiesisko attiecību nodibināšanas dokumentos norādīto elektroniskā pasta adresi. Ja e-pasta adrese nav aktīva, tad lēmumu paziņo, nosūtot uz tiesisko attiecību nodibināšanas dokumentos norādīto dzīvesvietas adresi.

Lēmumu ievieto Koledžas personāla personas lietā.

71. Lēmums par šī Kodeksa 25.1.,25.2., minēto pamatsodu un 27.1.1.–27.1.4.apakšpunktā minēto papildsodu piemērošanu nav apstrīdams.

72. Lēmumu par soda piemērošanu (izņemot Kodeksa 71.punkā minēto sodu) ētikas vai akadēmiskā godīguma pārkāpuma lietā var apstrīdēt nākamajā augstākajā institūcijā (vienā pakāpē) viena mēneša laikā iesniedzot iesniegumu:

72.1. Koledžas domei – par Koledžas direktora lēmumu;

72.2. Koledžas valdei – par Koledžas domes lēmumu par Koledžas direktora rīcību.

73. Koledžas domes vai Koledžas valdes lēmumu var pārsūdzēt tiesā atbilstoši attiecīgajam procesam noteiktajai kārtībai.

74. Koledžas direktors nodrošina spēkā stājušās lēmuma izpildi.

75. Ētikas komisijas materiālus un dokumentus glabā un arhivē Koledžas noteiktajā kārtībā.

76. Ja Koledža saņem iesniegumu par akadēmiskā godīguma pārkāpumu kvalifikācijas darbā, pēc kura sekmīgas aizstāvēšanas personai ir piešķirta atbilstoša kvalifikācija, tad Koledžas Informācijas tehnoloģiju daļa pēc Koledžas direktora pieprasījuma veic darba elektronisko plagjiātisma pārbaudi. Šajā gadījumā iesniegumu izskata saskaņā ar Administratīvā procesa likumu.

## **IX. Personāla izglītošana**

77. Ikvienam Koledžas saimes pārstāvim ir pienākums regulāri pilnveidot savas zināšanas par ētikas un akadēmiskā godīguma principiem un veicināt to ievērošanu.

78. Koledžas vadība nodrošina regulāru informācijas par akadēmisko godīgumu un ētiku izplatīšanu Koledžā, kā arī rīko skaidrojošus un izglītojošus pasākumus par ētiku un akadēmisko godīgumu, un to nozīmību augstākajā izglītībā.

79. Koledžas saime tiek iepazīstināti ar Kodeksu un apliecina gatavību to ievērot. Kodekss ir brīvi pieejams Koledžas tīmekļvietnē.

## **X. Noslēguma jautājumi**

80. Atzīt par spēku zaudējušu Koledžas 2022. gada 17. septembra Ētikas un akadēmiskā godīguma kodeksu.

81. Kodekss stājas spēkā 2023. gada 01. septembrī.

82. Līdz Koledžas domes izveidei, bet ne ilgāk kā līdz 2023. gada 31. decembrim Koledžas domes funkcijas pilda Koledžas padome.



## **Akadēmiskā godīguma pārkāpumu vadlīnijas**

1. Ņemot vērā, ka :

- akadēmiskais godīgums veicina godprātīgu un atbildīgu attieksmi pret studiju procesu, akadēmisko darbu, tā rezultātu valorizāciju,
- akadēmiskā godīguma nodrošināšanai, būtiski ir ievērot gan formālos noteikumus, gan rīkoties ētiski, godīgi un objektīvi,
- svarīgi ir sniegt ieskatu par to, kāda rīcība ir uzskatāma par akadēmiskā godīguma pārkāpumiem,

Koledža šajās vadlīnijās ietver būtiskākos piemērus, kas liecina par akadēmiskā godīguma pārkāpumiem attiecībā pret citu pētījumu autoru darbiem, t.sk., plaģiātismu un akadēmiskā godīguma pārkāpumiem studiju pārbaudījumu kārtošanā, t.sk., pētniecisko darbu izstrādē.

### **1. Akadēmiskā godīguma pārkāpumi attiecībā pret citu pētījumu autoru darbiem**

2. Akadēmiskā godīguma pārkāpumi attiecībā pret citu pētījumu autoru darbiem, izstrādājot pētniecisko vai zinātnisko darbu var izpausties kā:

- atsauces uz neeksistējošiem datiem, darbiem vai pētījumiem;
- citas personas savākto datu, informācijas, datu bāzes, nepublicēto vai publicēto rezultātu izmantošana bez atsaucēm uz tiem;
- kolektīva darba rezultātu iesniegšana savā vārdā, ja tas ir bijis definēts kā kolektīvs darbs;
- nepatiesu ziņu sniegšana par sevi un savu darbu;
- pieteikuma iesniegšana par darba attiecību ar Koledžu ietvaros veiktu izgudrojumu atsavināšanu;
- kā pētījuma autorus norādot personas, kuru iesaiste drīzāk vērtējama, kā formāla un kuras nav sniegušas ieguldījumu pētījuma rezultātā vai to atspoguļošanā;
- plaģiāta vai pašplaģiāta iesniegšana.

### **2. Plaģiātisms**

3. Plaģiātisms ir viens no tipiskākajiem akadēmiskā godīguma pārkāpumu veidiem, iesniedzot savā vārdā plaģiātu – svešu darbu vai ideju uzdotot par savu un nenorādot patieso autoru, tādējādi pretendējot uz tieši tādu pašu statusu, kāds ir autoram.

4. Plaģiāts ir autortiesību pārkāpums un lasītāja maldināšana, kuru darba iesniedzējs var veikt kā apzinātu rīcību vai īstenot paviršības vai nezināšanas rezultātā.

5. Plaģiātisms ir nopietns pārkāpums, par kuru var piemērot bargākās sankcijas.

6. Plaģiātam ir daudzveidīgas izpausmes formas, kuras konstatē gan tekstos, kuros nav norādītas atsauces uz oriģinālo darbu, gan tekstos ar atsaucēm.

7. Plagiāta veidi<sup>1</sup>:

**Klons (*Clone*)** – autors savā vārdā iesniedz visu kāda cita autora sarakstītu darbu (viltvārdība), t.sk., veicot tulkojumu;

**Kopija (*CTRL-C*)** – autors savā tekstā kopē lielus fragmentus no cita teksta bez atsaucēm, tos neizmainot;

**Aizstāšana (*Find-Replace*)** – autors ir saglabājis autentiskā avota satura būtību, bet ir nedaudz to pārfrāzējis un pārveidojis atslēgas vārdus;

**Sajaukšana (*Remix*)** – autors savā tekstā izmanto fragmentus no vairākiem avotiem bez atsaucēm, veicot izmaiņas teikumu struktūrā, lai šie fragmenti saderētu kopā;

**Pārstrādājums (*Recycle*)** – autors bagātīgi izmanto fragmentus no saviem iepriekšējiem darbiem, nesniedzot atsaucis (pašplagiātisms);

**Kompilācija (*Mashup*)** – autors darbā izmanto kopētu tekstu no vairākiem avotiem, tos nepārveidojot un nesniedzot atsauci;

**Hibrīds (*Hybrid*)** – autors darbā jaukti izmanto gan tekstu, norādot precīzas atsaucis uz citētajiem avotiem, gan pārfrāzētu tekstu no citiem avotiem bez atsaucēm;

**Kļūda (*404 Error*)** – autors apzināti sniedz neprecīzu vai kļūdainu informāciju par citētajiem avotiem, piem., autors min citētā autora vārdu, bet nenorāda citētā avota specifisko informāciju (piem., nosaukumu, izdevēju u.tml.), līdz ar to atsauci nevar atrast un nevar pārlicināties, ka darbs, uz ko atsaucas, eksistē;

**Savārstijums (*Aggregator*)** – autors savā darbā atsaucas uz fragmentiem no citiem avotiem, taču autora darbā gandrīz nemaz nav viņa paša oriģinālā teksta;

**Pārcivinājums (*Re-tweet*)** – autors norāda precīzu atsauci uz avotu, bet teksta fragments ir kopēts vai pārfrāzēts ļoti tuvu oriģinālajam tekstam, vienlaikus nenoformējot fragmentu kā citātu, radot nepareizu priekšstatu un pretendējot uz informācijas oriģinālu pasniegšanu.

### 3. Akadēmiskā godīguma pārkāpumi studiju pārbaudījumu kārtošānā

8. Akadēmiskā godīguma pārkāpumi studiju pārbaudījumu kārtošānā, t.sk., pētniecisko darbu aizstāvēšanā var izpausties kā:

- pārbaudes darbu veikšana cita studējošā vietā;
- parakstīšanās cita studējošā vietā apmeklējuma lapā vai citos dokumentos;
- neatļauta pārbaudījumu jautājumu vai uzdevumu iegūšana vai atbalsts šādu darbību veikšanai;
- savu individuālā darba rezultātu nodošana citām personām;
- norakstīšana un neatļautu palīg līdzekļu izmantošana studiju procesā;
- citu personu intelektuālā īpašuma negodprātīga izmantošana;
- formāla dalība grupu darbā, nesniedzot savu ieguldījumu uzdevuma izpildē.

---

<sup>1</sup> The Plagiarism Spectrum. Pieejams <https://www.turnitin.com/static/plagiarism-spectrum/>, [29.07.2023.]

## 1. pielikums

9. Koledžas struktūrvienībās var tikt izstrādāti konkrētajai nozarei specifiski norādījumi par labu akadēmiskā godīguma praksi, tajā skaitā, plāģiātisma novēršanu, akceptējamu citēšanas stilu un studiju un zinātnisko darbu izstrādes metodiku.

Rīgā \_\_\_\_\_ datums

Koledžas direktoram

**Ziņojums par ētikas vai akadēmiskā godīguma pārkāpumu**

Iespējamo pārkāpumu izdarījušās personas:

1. Vārds, uzvārds \_\_\_\_\_
2. ieņemamais amats (darbinieks, studējošais (studējošā līguma Nr.), īpaši padotā persona (līguma veids, datums un numurs) *(aizpilda, ja zināms)*

3. Pārkāpuma izdarīšanas vieta, laiks, pasākums (lekcija, pārbaudījums, sanāksme un tml.)

4. Pārkāpums veids (ētikas vai akadēmiskā godīguma) un pārkāptā norma:

5. Pārkāpuma apstākļi

Personas vārds, uzvārds \_\_\_\_\_ paraksts

Ar ziņojumu esmu iepazinies: \_\_\_\_\_ Personas paraksts: